

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2019. június 13.*

„Előzetes döntéshozatal – Hozzáadottérték-adó (héta) – 2006/112/EK irányelv – 9. és 10. cikk – Adóalany – »Önállóan« végzett gazdasági tevékenység – Fogalom – Valamely alapítvány felügyelőbizottsága tagjának tevékenysége”

A C-420/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Gerechtshof 's-Hertogenbosch ('s-hertogenboschi fellebbviteli bíróság, Hollandia) a Bírósághoz 2018. június 26-án érkezett, 2018. június 21-i határozatával terjesztett elő az

IO

és

az **Inspecteur van de rijksbelastingdienst**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Arabadjiev tanácselnök, T. von Danwitz, C. Vajda, P. G. Xuereb és A. Kumin (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következő által előterjesztett észrevételeket:

- IO képviselőjében J. L. Delleman,
- a holland kormány képviselőjében M. Bulterman és J. M. Hoogveld, meghatalmazotti minőségben,
- a svéd kormány képviselőjében A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, J. Lundberg és H. Eklinder, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében J. Jokubauskaitė és P. Vanden Heede, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: holland.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007. L 335., 60. o.; HL 2015. L 323., 31. o.; a továbbiakban: héairányelv) 9. és 10. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az IO és az Inspecteur van de Rijksbelastingdienst (az adóhatóság ellenőre, Hollandia) között folyamatban lévő jogvitában nyújtották be, amelynek tárgya, hogy az érintett személy valamely alapítvány felügyelőbizottságának tagjaként a hozzáadottérték-adó (héa) hatálya alá tartozik-e.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A héairányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Adóalany» az a személy, aki bármely gazdasági tevékenységet bárhol önállóan végez, tekintet nélkül annak céljára és eredményére.

»Gazdasági tevékenység« a termelők, a kereskedők, illetve a szolgáltatók valamennyi tevékenysége, beleértve a kitermelő-ipari és mezőgazdasági tevékenységeket, valamint a szabadfoglalkozású vagy azzal egyenértékű tevékenységeket is. Gazdasági tevékenységnek minősül különösen a materiális vagy immateriális javak tartós bevétel elérése érdekében történő hasznosítása.”

- 4 Ezen irányelv 10. cikke előírja:

„A 9. cikk (1) bekezdése szerinti azon feltétel, mely szerint az adóalany a gazdasági tevékenységet »önállóan végzi«, kizárja az adózás alól a munkavállalókat és egyéb személyeket, amennyiben őket munkaadójukhoz munkaszerződés vagy alkalmazójukhoz egyéb olyan jogviszony köti, amely a munkakörülmények, a díjazás és a munkavállaló felelőssége tekintetében [alá-fölé rendeltségi] viszonyt teremt.”

A holland jog

- 5 A Wet op de omzetbelasting 1968 (a forgalmi adóról szóló 1968. évi törvény) 7. cikke szerint:

„(1) Vállalkozó az a személy, aki bármely gazdasági tevékenységet önállóan végez.

(2) E törvény alkalmazásában az alábbiak is gazdasági tevékenységnek minősülnek:

a) szakmai tevékenység;

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 6 IO egy olyan alapítvány felügyelőbizottságának tagja, amelynek fő tevékenysége, hogy rászoruló személyek számára tartós jelleggel lakóhelyet biztosít.
- 7 Ezen alapítvány alapító okirata előírja, hogy e felügyelőbizottság legalább öt tagból és legfeljebb tíz tagból áll, akiket négy év időtartamra neveznek ki. Az a személy, aki munkaszerződést kötött az alapítvánnyal, nem lehet ilyen tag. Az említett felügyelőbizottság tagjainak felfüggesztésére vagy felmentésére a feladataik gyakorlása során elkövetett mulasztás vagy más nyomós ok miatt kerülhet sor ugyanezen felügyelőbizottság határozata nyomán, amelyet az érintett tag vagy tagok kivételével e bizottság tagjainak legalább háromnegyede által leadott szavazatok háromnegyedes többségével fogadtak el.
- 8 Az említett alapítvány felügyelőbizottságának hatásköre magában foglalja különösen az ügyvezető szerv tagjainak kinevezését, felfüggesztését és felmentését, valamint a munkakörülményeik meghatározását, e szerv határozatai végrehajtásának felfüggesztését, e szerv részére nyújtott tanácsadást, az éves beszámoló jóváhagyását, a felügyelőbizottság tagjainak kinevezését, felfüggesztését és felmentését, valamint utóbbiak rögzített díjazásának meghatározását.
- 9 Bár az érintett alapítványt az igazságszolgáltatási fórumok előtt és azon kívül az ügyvezető szerv képviseli, e szerv vagy annak tagja és az alapítvány közötti érdekellentét esetén a képviselőt az elnök és a felügyelőbizottság egy vagy több tagja együttesen látja el. Ezen túlmenően, ha az ügyvezető szerv összes tagjának megbízatása megszűnik, az említett alapítvány ügyvezetését az új ügyvezető szerv kinevezéséig a felügyelőbizottság látja el.
- 10 A felügyelőbizottság feladatait illetően az érintett alapítvány alapító okiratának 18. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A felügyelőbizottság feladata, hogy ellenőrzést gyakoroljon az ügyvezető szerv stratégiája, valamint az alapítvány és a hozzá kapcsolódó vállalkozás általános üzletmenete felett. A felügyelőbizottság tagjai a feladataikat az őket jelölő személy megbízásától és a vállalkozás keretében felmerülő sajátos érdekektől függetlenül látják el. Tanácsaikkal segítik az ügyvezető szervet. A felügyelőbizottság tagjai a feladataikat az alapítvány és a hozzá kapcsolódó vállalkozás érdekében látják el.

(2) A felügyelőbizottság az intézkedéseit nem köteles megindokolni az ügyvezető szerv felé.

(3) A felügyelőbizottság az intézkedéseiről külső beszámolót készít az éves jelentésben foglalt tevékenységi jelentés útján.

(4) A felügyelőbizottság a működési szabályait olyan szabályzatban rögzíti, amely nem tartalmazhat törvénnyel vagy ezen alapító okirattal ellentétes rendelkezéseket.”
- 11 Az érintett alapítvány felügyelőbizottságának tagjaként végzett tevékenysége után IO évi 14 912 euró összegű bruttó díjazást kap, amely munkabért terhelő jövedelemadó hatálya alá tartozik. E díjazást a felügyelőbizottság állapította meg a Wet Normering Bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (az állami és részben állami szektorbeli vezetők illetményének szabályozásáról szóló törvény) által rögzített szabályok alapján, és az nem függ sem az érintett személynek az üléseken való részvételétől, sem pedig az általa ténylegesen teljesített munkaórától.
- 12 Ezen túlmenően IO-t önkormányzati köztisztviselőként is foglalkoztatják. Az említett felügyelőbizottsági tagi megbízatása azonban egyáltalán nem érinti az őt foglalkoztató önkormányzatot, így nem merül fel az esetleges összeférhetetlenség kérdése.

- 13 A Staatssecretaris van Financiën (pénzügyi államtitkár, Hollandia) 2006. október 5-i jóváhagyó határozata értelmében IO-t nem tekintették héaalanyának az említett alapítvány felügyelőbizottságának tagjaként végzett tevékenysége tekintetében 2013. január 1-jéig. Ezt a határozatot azonban visszavonták.
- 14 2014. július 8-án IO e felügyelőbizottsági tagi megbízatásának gyakorlása keretében 2014. június 30. és április 1-je közötti időszak vonatkozásában 782 euró összegről héabevallást nyújtott be, amelyet be is fizetett. 2014. július 9-i levelében azonban ezen adó ellen panaszt terjesztett elő, amelyet az adóhatóság határozatával elutasított. Az IO által e határozat ellen indított keresetet a rechtbank Zeeland-West-Brabant (zeeland-west-brabanti bíróság, Hollandia) ítéletében megalapozatlanság miatt elutasította.
- 15 IO ezen ítélettel szemben fellebbezést terjesztett a Gerechtshof 's-Hertogenbosch ('s-hertogenbosch-i fellebbviteli bíróság, Hollandia) elé. E bíróság kifejti, hogy az elé terjesztett jogvitában részt vevő felek azon kérdésben nem értenek egyet, hogy IO-t az érintett felügyelőbizottság tagjaként végzett tevékenysége miatt a forgalmi adóról szóló 1968. évi törvény 7. cikke szerinti „vállalkozónak” és a héairányelv 9. és 10. cikke értelmében vett „adóalanyak” kell-e minősíteni. E tekintetben nem vitatható, hogy az érintett személy e felügyelőbizottság tagjaként tartósan részt vesz a gazdasági életben, és ennek következtében gazdasági tevékenységet folytat. Az említett felek között ugyanakkor vita tárgya, hogy e tevékenységet önállóan végzik-e.
- 16 A Gerechtshof 's-Hertogenbosch ('s-hertogenboschi fellebbviteli bíróság) szerint az ellen, hogy IO önállóan gazdasági tevékenységet végez, különösen a következő tényezők szólnak:
- az érintett alapítvány felügyelőbizottságának tagjait a felügyelőbizottság nevezi ki, függeszti fel és menti fel;
 - e felügyelőbizottság határoz a tagjai rögzített díjazásáról, amely nem függ az üléseken való részvételüktől vagy az általuk ténylegesen teljesített munkaóráktól, és
 - a felügyelőbizottság valamely tagja nem gyakorolhatja egyénileg az e bizottságra ruházott hatásköröket, ennél fogva e tag nem a saját nevében, nem a saját javára és felelősségére jár el, hanem ugyanezen felügyelőbizottság javára és felelősségére.
- 17 Ezzel szemben e bíróság szerint az ilyen tevékenységvégzés mellett szólnak a következő tényezők:
- az a személy, aki munkaszerződést kötött az érintett alapítvánnyal, nem lehet tagja a felügyelőbizottságnak;
 - bár e felügyelőbizottság nevezi ki a tagjait, a kinevezés az érintett tag és az említett alapítvány közötti szolgáltatási szerződéssel hatályosul, mivel kizárólag ez utóbbi mint jogi személy köthet ilyen szerződést;
 - e szerződés megkötésének időpontjában a munkakörülmények és a díjazás tekintetében ugyanezen alapítvány nem térhet el felügyelőbizottsága által e tekintetben hozott rendelkezésektől, és a továbbiakban nem gyakorolja egy rendes munkáltató jogköreit, valamint
 - az érintett alapítvány felügyelőbizottságának tagjai e bizottságon belül függetlenek, és ennek többi tagjával, valamint ezen alapítvány ügyvezető szervével szemben kritikai szemlélettel kell eljárniuk.
- 18 Az említett bíróság arra a következtetésre jut, hogy a munkakörülményei és a díjazása tekintetében az említett alapítvány felügyelőbizottságának tagja alárendelt helyzetben van e felügyelőbizottsághoz képest, még akkor is, ha nincs semmilyen alá- és fölrendeltségi viszony sem e tag és az említett

felügyelőbizottság, sem pedig e tag és az érintett alapítvány között. Ezért a jelen esetben azon álláspont felé hajlik, hogy az alapeljárásban szereplő gazdasági tevékenységet nem önállóan végzik, és ezért IO nem minősíthető „adóalanyak”.

- 19 Mivel kétségei merültek fel a héairányelv értelmezésével kapcsolatban, a Gerechtshof 's-Hertogenbosch ('s-hertogenboschi fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„A héairányelv 9. és 10. cikke értelmében önállóan végzi-e gazdasági tevékenységét egy alapítványnál működő Raad van Commissarissen (felügyelőbizottság) azon tagja, aki munkakörülményei és díjazása tekintetében e felügyelőbizottságnak van alárendelve, egyébként azonban nem áll alá- és fölérendeltségi viszonyban a felügyelőbizottsággal vagy az alapítvánnyal?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 20 Kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a héairányelv 9. és 10. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy egy alapítvány felügyelőbizottságának olyan tagja, mint az alapeljárás felperese, e rendelkezések értelmében önállóan végez gazdasági tevékenységet, és ezért héaalanyak tekintendő.
- 21 E kérdés megválaszolásához emlékeztetni kell arra, hogy adóalanyak tekintendő minden olyan személy, aki a héairányelv 9. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében említett gazdasági tevékenységek – különösen a szolgáltatók valamennyi tevékenysége – közül valamely tevékenységet önállóan végez. Az e rendelkezésben alkalmazott kifejezések az „adóalany” fogalmának egy tág és a gazdasági tevékenység gyakorlásának önállóságára összpontosító meghatározást adnak abban az értelemben, hogy héaalanyak kell tekinteni valamennyi személyt, aki objektív módon eleget tesz az e rendelkezésben foglalt kritériumoknak (2016. október 12-i Nigl és társai, C-340/15, EU:C:2016:764, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 22 E tekintetben a héairányelv 10. cikke előírja, hogy azon feltétel, amely szerint az adóalany a gazdasági tevékenységet önállóan végzi, kizárja az adózás alól a munkavállalókat és egyéb személyeket, amennyiben őket munkaadójukhoz munkaszerződés vagy alkalmazójukhoz egyéb olyan jogviszony köti, amely a munkakörülmények, a díjazás és a munkavállaló felelőssége tekintetében alá- és fölérendeltségi viszonyt teremt.
- 23 Ezért meg kell vizsgálni, hogy valamely alapítvány felügyelőbizottsága tagjának olyan tevékenységét, mint amelyet az alapeljárás felperese végez, „gazdaságinak” kell-e minősíteni, majd pedig adott esetben, hogy azt „önállóan” végzi-e.

A tevékenység „gazdasági” jellegéről

- 24 A jelen esetben, amint azt az alapeljárásban részt vevő felek nem vitatják, az olyan tevékenységet, mint amilyen az alapügybeli „gazdaságinak” kell minősíteni, mivel tartós jellegű, és azt a tevékenység gyakorlója ellenérték fejében végzi (2018. június 13-i Polfarmex ítélet, C-421/17, EU:C:2018:432, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 25 Ugyanis az érintett alapítvány felügyelőbizottságának tagjaként végzett tevékenysége után az alapeljárás felperese évi 14 912 euró összegű bruttó díjazást kap. E tekintetben közömbös az a körülmény, hogy e díjazást nem a személyre szabott szolgáltatások alapján, hanem évente, átalány jelleggel határozzák meg (lásd ebben az értelemben: 2018. február 22-i Nagyszénás Településszolgáltatási Nonprofit Kft. ítélet, C-182/17, EU:C:2018:91, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 26 Ezenkívül, amennyiben e díjazást az állami és részben állami szektorbeli vezetők illetményének szabályozásáról szóló törvényben rögzített szabályokat figyelembe véve állapították meg, azok a feltételek, amelyek mellett az alapeljárás felperese a szóban forgó szolgáltatást nyújtja, megfelelnek azon feltételeknek, amelyek mellett az ilyen típusú szolgáltatást szokásosan nyújtják (lásd ebben az értelemben: 2016. május 12-i Geemete Borsele és Staatssecretaris van Financiën ítélet, C-520/14, EU:C:2016:334, 29. és 30. pont).
- 27 Továbbá, amint az érintett alapítvány alapító okiratából következik, ezen alapítvány felügyelőbizottságának tagjait négyéves időtartamra nevezik ki, és az ilyen időtartam a kapott díjazásnak tartós jelleget biztosít (lásd ebben az értelemben: 2016. június 2-i Lajvér ítélet, C-263/15, EU:C:2016:392, 33. pont).
- 28 Ezzel szemben a svéd kormány álláspontja nem fogadható el, amely szerint az a körülmény, hogy valamely felügyelőbizottsági tag csak egyetlen vagy néhány megbízatásnak tesz eleget, önmagában nem elegendő azon következtetés levonására, hogy tartós bevétel elérése érdekében végzett tevékenységről van szó. E kormány szerint ehhez az szükséges, hogy az érintett személy komoly lépéseket tegyen annak érdekében, hogy a nyújtott szolgáltatások ellenértéke formájában bevételre tegyen szert, és ennek következtében a tevékenységet kereskedelmi alapon végezze.
- 29 Igaz ugyan, hogy a Bíróság a magánvagyon körébe tartozó földterületek értékesítésének adójogi kezelése tekintetében kimondta, hogy a tulajdonjognak a jogosult általi egyszeri gyakorlása önmagában nem minősíthető gazdasági tevékenységnek, de nem ez a helyzet akkor, ha az érintett személy komoly ingatlanértékesítési lépéseket tesz (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 15-i Slaby és társai ítélet, C-180/10 és C-181/10, EU:C:2011:589, 36–39. pont; 2015. július 9-i Trgovina Prizma ítélet, C-331/14, EU:C:2015:456, 23. és 24. pont; az erdőgazdálkodás terén tett komoly lépések tekintetében: 2012. július 19-i Rēdlihs ítélet, C-263/11, EU:C:2012:497, 36. pont), meg kell állapítani, hogy ezen ítélkezési gyakorlat nem csupán sajátosan a magánvagyon körébe tartozó földterületek értékesítésének adójogi kezelésére vonatkozik, hanem abból semmiképpen nem lehet arra következtetni, hogy az ilyen lépések megtétele a feltétele annak, hogy valamely tevékenységet úgy lehessen tekinteni, hogy azt tartós bevétel elérése érdekében végzik, és ez alapján „gazdasági” tevékenységnek lehessen minősíteni.
- 30 Ebből következik, hogy egy alapítvány felügyelőbizottságának tagja által folytatott olyan tevékenység gazdasági jellegét, mint amely az alapügyben szerepel, nem kérdőjelezheti meg az a tény, hogy e tag csak egyetlen megbízatásnak tesz eleget, feltéve hogy e tevékenység állandó jellegű, és azt díjazás ellenében végzi.
- 31 Ezenkívül, amennyiben a svéd kormány ebben az összefüggésben azzal is érvel, hogy a felügyelőbizottsági tag egy vagy néhány megbízatás teljesítését magában foglaló tevékenységének célja nem az, hogy tartósan szolgáltatásokat értékesítsen, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a „gazdasági tevékenység” fogalma objektív jellegű olyan értelemben, hogy az magát a tevékenységet veszi alapul, függetlenül annak céljától és eredményétől (2018. július 5-i Marle Participations ítélet, C-320/17, EU:C:2018:537, 22. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

A tevékenység önálló végzéséről

- 32 Azon kérdést illetően, hogy egy olyan tevékenység, mint amely az alapügyben szerepel, olyannak tekintendő-e, mint amelyet önállóan végeznek, első lépésként azt kell értékelni, hogy egy olyan személy, mint az alapeljárás felperese, a héairányelv 10. cikke értelmében ki van-e zárva az adózás alól munkavállalóként és egyéb olyan személyként, akit a munkaadójához munkaszerződés vagy alkalmazójához egyéb olyan jogviszony köt, amely a munkakörülmények, a díjazás és a munkavállaló felelőssége tekintetében alá- és fölérendeltségi viszonyt teremt.

- 33 E tekintetben először is meg kell jegyezni, hogy a jelen esetben az alapeljárás felperese nem tekinthető olyan személynek, aki munkavállalói minőséggel rendelkezik. Ugyanis, jóllehet a díjazása a kérdést előterjesztő bíróság szerint „munkabért” terhelő jövedelemadó hatálya alá tartozik, e bíróság jelzi, hogy az alapügy körülményei között jogi fikció eredménye, hogy valamely jogi személy felügyelőbizottságának tagja és e jogi személy közötti viszony „munkaviszonynak” minősül, mivel az ilyen bizottság tagja nem felel meg a munkaviszonyt jellemző kritériumoknak.
- 34 Másodszor a kérdést előterjesztő bíróság szerint az alapeljárás felperese nem munkaszerződés, hanem szolgáltatási szerződés alapján végzi a tevékenységét.
- 35 Harmadszor pedig az olyan egyéb jogviszony vizsgálata kapcsán, amely a munkakörülmények, a díjazás és a munkavállaló felelőssége tekintetében alá- és fölérendeltségi viszonyt teremt, a munkakörülményeket érintő alá- és fölérendeltségi viszony hiányára kell következtetni, mivel egyrészt az ilyen felügyelőbizottság tagjait nem kötik az érintett alapítvány ügyvezető szervétől származó utasítások, különösen amikor a tevékenységük végzésének módját szabályozzák. Így az említett felügyelőbizottság tagjainak függetlenül kell ellenőrzést gyakorolniuk az ügyvezető szerv stratégiája és ezen alapítvány általános üzletmenete felett, mivel ez a felügyeleti funkció nem egyeztethető össze egy alá- és fölérendeltségi viszonnal.
- 36 Másfelől az előzetes döntéshozatal iránti kérelemben szereplő információk szerint, bár a felügyelőbizottság a működési szabályait szabályzatban rögzíti, úgy tűnik, hogy e bizottság nem írhat elő szabályokat a tagjai számára arra vonatkozóan, hogy hogyan teljesítsék egyénileg a megbízatásukat. Ugyanis ugyanezen információk szerint az említett felügyelőbizottság tagjai e bizottságon belül függetlenek, és ennek többi tagjával szemben kritikai szemlélettel kell eljárniuk.
- 37 Márpedig a munkakörülményeket érintő alá- és fölérendeltségi viszony hiányában az ilyen felügyelőbizottság tagjait nem köti egyéb olyan jogviszony, amely alá- és fölérendeltségi viszonyt teremt a héairányelv 10. cikke értelmében. Következésképpen az ezen irányelv 9. cikke alapján második lépésként meg kell vizsgálni azt a kérdést, hogy egy olyan tevékenység, mint amely az alapügyben szerepel, olyannak tekintendő-e, mint amelyet önállóan végeznek.
- 38 E tekintetben a Bíróság e 9. cikkre vonatkozó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy annak megállapítása érdekében, hogy valamely személy önállóan végez-e gazdasági tevékenységet, meg kell vizsgálni, ahogy e tevékenység gyakorlása során fennáll-e valamely alá- és fölérendeltségi viszony (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 29-i Gmina Wrocław ítélet, C-276/14, EU:C:2015:635, 33. és 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 Így ezen alá- és fölérendeltségi viszony fennállásának megítéléséhez ellenőrizni kell, hogy az érintett személy a tevékenységeit a saját nevében, saját javára és saját felelősségére végzi-e, valamint azt, hogy ez a személy viseli-e az e tevékenységek végzésével kapcsolatos gazdasági kockázatot. A szóban forgó tevékenységek önállóságának a megállapítása érdekében a Bíróság így figyelembe vette a bármely hierarchikus alárendeltségi viszony hiányát, valamint azt, hogy az érintett személy a saját javára és saját felelősségére jár el, szabadon szervezi meg a munkája végzésének módját, és maga szedi be a jövedelmét jelentő munkadíjakat (2015. szeptember 29-i Gmina Wrocław ítélet, C-276/14, EU:C:2015:635, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 Így, amint a jelen ítélet 35. és 36. pontjában megállapítást nyert, valamely alapítvány felügyelőbizottsága tagjának – mint az alapeljárás felperesének – helyzetét az jellemzi, hogy nem áll fenn alá- és fölérendeltségi viszony ezen alapítvány ügyvezető szervével és e felügyelőbizottsággal szemben az említett felügyelőbizottság tagjának tevékenységvégzése tekintetében.
- 41 Mindamellett a kérdést előterjesztő bíróság szerint az érintett alapítvány felügyelőbizottságának tagjaként rá háruló feladatok ellátása során az alapeljárás felperese nem a saját nevében, nem a saját javára és nem a saját felelősségére jár el. Amint ezen alapítvány alapító okiratából kitűnik, e

felügyelőbizottsági tag tevékenységének részét képezi – bizonyos esetekben – az alapítvány jogi képviselője, ami magában foglalja azt a hatáskört, hogy az alapítványt jogi szempontból elkötelezze. Ezen túlmenően a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az említett felügyelőbizottság tagjai önállóan nem gyakorolhatják az e bizottságra ruházott hatásköröket, és ugyanezen bizottság javára és felelősségére járnak el. Úgy tűnik tehát, hogy az érintett alapítvány felügyelőbizottságának tagjai egyénileg nem viselnek felelősséget sem az e bizottság által az említett alapítvány jogi képviselője keretében hozott aktusokért, sem pedig a feladataik ellátása során harmadik feleknek okozott károkért, következésképpen nem a saját felelősségükre járnak el (lásd analógia útján: 1991. július 25-i Ayuntamiento de Sevilla ítélet, C-202/90, EU:C:1991:332, 15. pont).

- 42 Ezen túlmenően az alapeljárás felpereséhez hasonló felügyelőbizottsági tag helyzetét – egy vállalkozóval ellentétben – a végzett tevékenységből eredő bármely gazdasági kockázat hiánya jellemzi. Ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság szerint az ilyen tag rögzített díjazásban részesül, amely nem függ sem az üléseken való részvételétől, sem pedig az általa ténylegesen teljesített munkaóráktól. Így egy vállalkozótól eltérően nem gyakorol jelentős befolyást sem a bevételeire, sem pedig a kiadásaira (lásd *a contrario*: 2009. november 12-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-154/08, nem tették közzé, EU:C:2009:695, 107. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezen túlmenően úgy tűnik, hogy a feladatai ellátása során az ilyen felügyelőbizottság tagja által elkövetett mulasztás nem befolyásolhatja közvetlenül e tag díjazását, amennyiben az érintett alapítvány alapító okirata szerint az ilyen mulasztás csak egy külön eljárás lefolytatása után vezethet e tag felmentéséhez.
- 43 Márpedig nem tekinthető úgy, hogy valamely gazdasági tevékenységet önállóan végez a 2006/112 irányelv 9. cikke értelmében az a személy, aki nem visel ilyen gazdasági kockázatot (lásd ebben az értelemben: 2006. március 23-i FCE Bank ítélet, C-210/04, EU:C:2006:196, 35–37. pont; 2007. október 18-i van der Steen ítélet, C-355/06, EU:C:2007:615, 24–26. pont; 2019. január 24-i Morgan Stanley & Co International ítélet, C-165/17, EU:C:2019:58, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 44 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a héairányelv 9. és 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem végez önállóan gazdasági tevékenységet egy alapítvány felügyelőbizottságának olyan tagja, mint az alapeljárás felperese, aki – jóllehet semmilyen alá- és fölérendeltségi viszony nem köti ezen alapítvány ügyvezető szervéhez, és nem köti ilyen viszony az említett alapítvány felügyelőbizottságához sem az e bizottsági tagi tevékenységének gyakorlása tekintetében – nem a saját nevében, nem a saját javára és nem a saját felelősségére, hanem ugyanezen bizottság javára és felelősségére jár el, és egyáltalán nem viseli a tevékenységből eredő gazdasági kockázatot, mivel rögzített díjazásban részesül, amely nem függ sem az üléseken való részvételétől, sem pedig az általa ténylegesen teljesített munkaóráktól.

A költségekről

- 45 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 9. és 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy nem végez önállóan gazdasági tevékenységet egy alapítvány felügyelőbizottságának olyan tagja, mint az alapeljárás felperese, aki – jóllehet semmilyen alá- és fölérendeltségi viszony nem köti ezen alapítvány ügyvezető szervéhez, és nem köti ilyen viszony az említett alapítvány felügyelőbizottságához sem az e bizottsági tagi tevékenységének gyakorlása tekintetében – nem a saját nevében, nem a saját javára és nem a

saját felelősségére, hanem ugyanezen bizottság javára és felelősségére jár el, és egyáltalán nem viseli a tevékenységéből eredő gazdasági kockázatot, mivel rögzített díjazásban részesül, amely nem függ sem az üléseken való részvételétől, sem pedig az általa ténylegesen teljesített munkaóráktól.

Aláírások